

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoCsp/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120372562
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6120372562.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, zast. Advokátska kancelária RELEVANS, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanému: 1/ N. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, 2/ P. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, o zaplatenie sumy 4.600,33 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 12Csp/109/2020-163 zo dňa 10. decembra 2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom a treťom výroku **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovaným 1/,2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/,2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 234,79 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne, počítaným zo sumy 26,43 Eur od 26.07.2020 do zaplatenia, 52,09 Eur od 26.08.2020 do zaplatenia, 52,09 Eur od 28.09.2020 do zaplatenia, 52,09 Eur od 26.10.2020 do zaplatenia, 52,09 Eur od 26.11.2020 do zaplatenia, všetko v pravidelných splátkach po 40,- Eur mesačne vždy do 30. dňa toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že nezaplatením jednej splátky sa stane splatným celý dlh (prvý výrok); vo zvyšku žalobu zamietol (druhý výrok) a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným 1/,2/ spoločne a nerozdielne trovy konania v pomere 89,8 %.

Z jeho odôvodnenia vyplýva, že žalobca sa domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu spoločne a nerozdielne 4.600,33 Eur spolu s príslušenstvom z dôvodu, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.09.2016 poskytol žalovaným peňažné prostriedky vo výške 5.000,- Eur, ktoré sa títo zaviazali vrátiť mu spolu s úrokmi a poplatkami; žalovaní úver nesplácali, preto v zmysle §565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte len „OZ“) v spojení s §53 ods. 9 OZ ich žalobca upozornil na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru; dňa 23.01.2019 úver vyhlásil za predčasne splatný. Žalovaní následne vykonali ešte niekoľko úhrad.

Opierajúc sa o ustanovenia §52 ods. 1, 2, 3, §53 ods. 9, § 565, 517 ods. 1, 2 OZ ako aj o ustanovenia §7 ods. 1, 2, 4, 15, 16, §9 ods. 2 a §11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“ alebo „zákon o spotrebiteľských úveroch“) súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti, vyžadované zákonom, avšak žalobca pri posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nekonal s odbornou starostlivosťou.

Žalobca síce preukázal lustráciu žalovaných v registri, avšak ich bonitu z týchto údajov vyhodnotil nesprávne: žalovaný 1/ už splácal 2 existujúce úvery vo výške 256,- Eur, mal aktívne 3 kreditné karty so splácaním spolu vo výške 168,- Eur; spoločný príjem žalovaných 1/,2/ predstavoval 723,- Eur, z ktorého okrem úverov mali splácať ešte splátku tohto úveru vo výške 84,26 Eur. Žalobca nepreukázal, že by mal vedomosť o mesačných výdavkoch žalovaných. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že žalovaní si neplnili predchádzajúce záväzky, keďže úver im bol poskytnutý na refinancovanie predchádzajúceho úveru, uzatvoreného so spoločnosťou Consumer Finance Holding - Quatro Triangel. Žalovaní v konaní preukázali, že ich príjem je vo výške 867,60 Eur, z ktorého by mali žalobcovi splácať úver po 84,26 Eur, za elektrinu platia 67,- Eur, za DIGI TV 13,90 Eur, za lieky mesačne od 40,- Eur do 80,- Eur, za úver v Slovenskej sporiteľni, a.s. 128,99 Eur, v stavebnej sporiteľni 168,30 Eur, EOS KSI Slovensko 10,- Eur a Home Credit Slovakia 30,- Eur. Po odpočítaní týchto mesačných výdavkov ostáva žalovaným 285,15 Eur na zabezpečenie stravy, hygienických potrieb a ošatenia.

Žalobca ako veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, čoho dôsledkom v zmysle §11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. je, že nemohol od spotrebiteľa vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru; hrubo porušil povinnosti podľa §7 ods. 1, 15, 16 zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže neprihliadol na údaje z lustrácie v registri úverov a na údaje o príjmoch žalovaných. Preto okresný súd dospel k záveru, že nedošlo k zosplateniu úveru a posúdil ho ako bezúročný a bez poplatkov v zmysle §11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Okresný súd uzavrel, že žalovaný dostali od žalobcu úver vo výške 5.000,- Eur, ktorý mali splácať v 96 mesačných splátkach; vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru mesačná splátka predstavuje sumu 52,09 Eur (5.000 : 96). Žalovaní do vyhlásenia rozsudku zaplatili 2.369,71 Eur, t.j. 45 splátok (45 x 52,09 = 2344,05) a časť štyridsiatej šiestej splátky v sume 25,66 Eur; v časti štyridsiatej šiestej splátky vo výške 26,43 Eur sú v omeškaní (52,09 - 25,66). Táto splátka bola splatná dňa 25.07.2020, 47. splátka vo výške 52,09 Eur bola splatná dňa 25.08.2020, 48. splátka vo výške 52,09 Eur bola splatná dňa 25.09.2020, 49. splátka vo výške 52,09 Eur bola splatná dňa 25.10.2020, 50. splátka vo výške 52,09 Eur bola splatná dňa 25.11.2020. Tieto splátky v celkovej výške 234,79 Eur uložil žalovaný 1/,2/ zaplatiť žalobcovi spolu s úrokom z omeškania, ktoré určil v súlade so splatnosťou každej jednotlivéj splátky v 25. deň v mesiaci, t.j. žalovaní sa dostali do omeškania dňom nasledujúcim, 26. dňom v príslušnom mesiaci. Vo zvyšku súd žalobu zamietol, majúc za to, že ostatné žalobcom žalované splátky ešte neboli splatné. Žalovanými 1/,2/ namietané premlčanie posúdil ako nedôvodné, pretože žalobu podal žalobca dňa 03.09.2020, čo by znamenalo premlčanie splátok, splatných do 25.08.2017, ktoré však žalovaní už zaplatili.

Na žiadosť žalovaných 1/,2/ s poukazom na §232 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) okresný súd umožnil žalovaným priznanú sumu splácať po 40,- Eur mesačne.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie §255 ods. 1 v spojení s §262 ods. 1, 2 C.s.p. podľa pomeru úspechu; žalobca sa domáhal zaplata sumy 4.600,33 Eur s príslušenstvom, súdom mu bola priznaná suma 234,79 Eur s príslušenstvom; čistý úspech žalovaných predstavuje 89,8 % (234,79 : 4.600,33 = 0,051; 94,9 - 5,1 = 89,9 %).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie do druhého a tretieho výroku podal odvolanie z dôvodu §365 ods.1 písm. d), f) a h) C.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) žalobca. Navrhol rozsudok okresného súdu rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie alebo zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobe v plnom rozsahu vyhovieť; žiadal priznať trovy konania.

Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že riadne neskúmal bonitu žalovaných a namietol, že skúmať bonitu klienta je v záujme banky, aby nedochádzalo k bezdôvodnému obohacovaniu spotrebiteľov na úkor banky. Samotní žalovaní mali vôľu získať úver, riadne ho splácať a neodmietli splátky vo výške stanovenej v zmluve. V prípadoch pochybností o bonite klienta banka zmluvu o úvere s ním neuzatvorí, pretože pokiaľ spotrebiteľ nie je schopný uhradiť ani len istinu úveru, žalobca nedosiahne celý zisk z úveru a dostáva sa pri ňom do straty. Žalobca súdu predložil listinné dôkazy o preskúmaní bonity žalovaných. Okresný súd bližšie nešpecifikoval, akým iným spôsobom mal žalobca bonitu žalovaných zisťovať, keďže zákon presné podmienky nestanovuje. Žalobca nemá prostriedky na to, aby skúmal všetky výdavky žalovaných, a preto ich žiada o poskytnutie informácií o všetkých záväzkoch, nielen o bankových úveroch. Konajúci súd neobjasnil otázku poskytnutia pravdivých informácií zo strany žalovaných, ktorí neuviedli všetky svoje záväzky a neposkytli žalobcovi informácie, rozhodujúce pre poskytnutie úveru.

3. K odvolaniu žalobcu vyjadrenie podané nebolo.

4. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom §380 ods. 1, 2 C.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

5. Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Okresný súd dostatočne zistil skutkový stav veci, dospel ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa s názorom súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach naň odkazuje (§387 ods.2C.s.p.)

7. Predmetom odvolacieho konania bolo zodpovedanie otázky, či žalobca ako veriteľ pri poskytovaní spotrebiteľského úveru žalovaným 1/,2/ postupoval s odbornou starostlivosťou a či žalobca hrubo porušil povinnosti podľa §7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

8. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca dňa 08.09.2016 uzatvoril so žalovanými 1/,2/ zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej im poskytol finančné prostriedky vo výške 5.000,- Eur; keďže žalovaní nesplácali poskytnutý úver riadne a včas, vyhlásil žalobca úver za predčasne splatný.

Žalovaní 1/,2/ v priebehu konania namietali, že žalobca pri poskytnutí úveru nepostupoval s odbornou starostlivosťou.

Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti pri poskytovaní úveru spotrebiteľom a povinnosťou veriteľa je skúmať bonitu klienta. Nie je postačujúce, aby len spotrebiteľ poskytol informácie o príjmoch a výdavkoch, ale vyžaduje sa najmä, aby veriteľ (v prejednávanej veci žalobca) poskytnuté informácie analyzoval, vyhodnotil a dôraz kládol na zistenie, či bude spotrebiteľ schopný splácať úver po uhradení bežných výdavkov a prípadne iných splátok úverov. Informácie, či bude spotrebiteľ schopný splácať úver, zabezpečuje veriteľ na jednej strane v spolupráci so žiadateľom - spotrebiteľom, ale na druhej strane je povinný posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver aj s ohľadom na získané informácie z dostupných úverových registrov (§7 ods. 16 zákona č. 126/2010 Z.z.). Je pritom povinnosťou veriteľa nielen získať tieto informácie, ale ich aj dostatočne vyhodnotiť.

9. Žalobca síce tvrdil a preukazoval vykonanou lustráciou, že získal informácie z úverového registra žalovaných 1/,2/, avšak uvedené nespĺňa predpoklady naplnenia povinnosti „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver“. Nepostačuje len vykonať lustráciu bez ďalšieho skúmania, či sú žalovaní schopní popri už poskytnutých úveroch a existujúcich záväzkoch na kreditných kartách splácať ďalší úver. Ak žalobca tvrdil, že vykonal lustráciu, ale bez akejkoľvek ďalšej analýzy ju považoval za dostatočnú, nemožno takýto jeho postup považovať za postup s odbornou starostlivosťou. Uvedené v zmysle §11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spôsobilo, že veriteľ nebol oprávnený požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru, ako správne uviedol súd prvej inštancie.

10. Zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanovení §11 ods. 2 zároveň sankcionuje veriteľa bezpoplatkovosťou a bezúročnosťou ním poskytnutého úveru, ak hrubo porušil povinnosti podľa §7 ods. 1 tohto zákona. Hrubým porušením je posudzovanie schopnosti splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti splácať úver. Žalobca v odvolaní namietal, že mu žalovaní neposkytli všetky pravdivé informácie na posúdenie ich schopnosti splácať úver. Avšak práve veriteľ má povinnosť vyžiadať si od žiadateľa úveru ešte pred uzatvorením spotrebiteľskej úverovej zmluvy tieto informácie; v prejednávanej veci súd nemal nepreukázané, že by žalobca žalovaných 1/,2/ o poskytnutie takýchto informácií požiadal. V spise je založený len dopyt na Sociálnu poisťovňu, z odpovede ktorej nie je zrejماً výška príjmu žiadateľov ani ich mesačné výdavky, ktoré bol žalobca pred uzatvorením zmluvy povinný skúmať. Takéto konanie, resp. nekonanie žalobcu, je hrubým porušením

povinnosti v zmysle §7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a spôsobilo, že ním poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov.

11. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu krajský súd uzatvára, že súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, keď vyhodnotil poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov a zároveň ustálil, že žalobca nebol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru.

Na základe takto zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia súd prvej inštancie správne určil výšku a počet mesačných splátok, ako aj splátok, s ktorými boli žalovaní 1/,2/ v omeškaní, zaplatenie ktorých im uložil v prvom výroku rozsudku, odvolaním nenapadnutým.

Krajský súd nezistil dôvody na zmenu rozhodnutia okresného súdu (§388 C.s.p.) ani jeho zrušenie (§389 C.s.p.), preto ho v súlade s §387 ods. 1,2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil nielen v druhom (odvolaním napadnutom výroku) výroku, ale aj v treťom výroku o trovách konania, osobitne odvolaním nenapadnutým, ale preskúmaným krajským súdom ako výrokom súvisiacim (§379 písm. a/ C.s.p.).

12. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia §396 ods. 1 v spojení s §255 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/,2/ vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z obsahu spisu však vyplýva, že k odvolaniu žalobcu sa nevyjadrili, v konaní ostali nečinní, preto im v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli. Za použitia základných princípov čl.4 ods. 2 C.s.p. odvolací súd aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarca a o náhrade trov konania rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by sám bol zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana sporu náhradu trov neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s článkom 17 základných princípov C.s.p., zakotvujúcich procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania neprizná. Rozhodovanie postupom podľa §262 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).